

Nagyböjt 3. vasárnapja

1Kor 10,1-6.10-12

A szikla Krisztus volt

¹Nem szeretném, ha elkerülné figyelmeteket, testvérek, hogy atyáink mind ott voltak a felhő alatt, mind átkeltek a tengeren, ²s mind megkezesztelkedtek Mózesre, a felhőben és a tengerben. ³Mindnyájan ugyanazt a lelki ételt ették, ugyanazt a lelki italt itták. ⁴Ittak ugyanis a lelki sziklából, amely kísérte őket, s a szikla Krisztus volt. ⁵De legtöbbjükben nem telt kedve az Istennek, ezért odavesztek a pusztában. ⁶Ez mind intő példa lett számunkra, hogy ne kívánjuk a rosszat, mint ahogy ők megkívánták. [...] ¹⁰Ne is zúgolódjatok, mint néhányan zúgolódtak, ezért lesújtott rájuk a pusztító angyal. ¹¹Mindez előkép a számunkra, a mi okulásunkra írták meg, akik a végső időkben élünk. ¹²Aki azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, nehogy elessék.

Pál a korintusiakkal folytatta a legintenzívebb levelezést, a hagyomány szerint négy levelet írt nekik, amelyből kettő megmaradt. Az első levélben található Pál legismertebb szövege, a szeretethimnusz is (13. f.). Pál gyakori levélváltásának oka, hogy ebben a közösségben az egyházközsegi élet, a keresztény házak belső élete igen viharos, gyakran ellentétekkel és vitákkal terhes, sőt nagyon hullámozó volt. Egyszer a rendkívüli vallási jelenségek burjánzanak el, mint a nyelveken szólás és látomások, máskor pedig a szociális ellentétek feszítik pattanásig a hangulatot, ismét máskor a különböző igehirdetők – Apolló, Péter, Pál – neve alatt szerveződő vallási pártok vitáitól hangosak a keresztény házak. Korintus pezsgő életű kikötőváros volt, igen vegyes lakossággal, viharos erkölcsi konfliktusokkal, sok esetben a kicsapongó életet vallási kultusz alá rejtő emberek hangos csoportjaival. A vallási téboly és az irracionálisan örült szenvedélyek egyszerre voltak jelen a városban, és avatták Korintust Athén, a filozófia városa ellentétéként a művészek városává. Az ilyen közösségben igen nehéz volt stabil és értékes vallási közösséget kialakítani. A korintusi keresztények javára írandó, hogy minden ellentétük és gyarlóságuk ellenére nagy tiszteletet vívtak ki maguknak pogány honfitársaik előtt.

A városban jelentős számú zsidó is tartózkodott, és a kor szokása szerint a zsinagógákba eljártak azok a pogányok is, akiket érdekelt a monoteista zsidóság szabályozott élete. Pál missziója ezt a pogány csoportot jórészt a keresztény egyházba vitte át, sőt feltehetően a zsinagó-

gán belül is megosztotta a véleményeket. Mindenesetre az itt olvasható levéltörödékek olyan olvasóknak íródtak, akik nem most hallanak először a Sínai-hegyi szövetségekötésről, hanem ez a történet és a belőle levont magyarázat a vallási műveltségük része. Sőt azt is feltételezhetjük, hogy a Sínai-hegyi törvényadást népszerű elbeszéléseken, haggadákon keresztül ismerték legjobban.

Pál a maga igehirdetését és Krisztus törvényét Mózes törvényével veti egybe, és a keresztény házakba összegyűlt közösség viharos életét a Sínai-hegyen vallási szövetséget kötött zsidóság változó magatartásának ismert jeleneivel szemléleti. A szövetséget kötött zsidók mind ott voltak a „felhő alatt” (1. v.), mind átkeltek a Vörös-tengeren (1b), mindannyian ették a pusztában a manna (4. v.), mindannyiuknak vizet fakasztott Mózes (5. v.), vagyis mindazokat a vallási élményeket átéltek, amit Mózes is átélt: Isten gondoskodásának és megmentésének cáfolhatatlan jeleit. Ennek ellenére bekövetkeztek azok az istenellenes lázadások, amelyek tragédiához vezettek. Az első félelem idején viszatértek a bálványimádáshoz (7. v.), sőt a tízparancsolatot sem tartották be (8. v.), Isten és Mózes ellen lázadtak a pusztában sanyarú sorsuk miatt (9. v.). Ezeket az ószövetségi eseményeket, tipológiai és morális értelmezésükkel egyetemben idézi Pál, vagyis az ószövetségi történetet valláspedagógiai tankönyvként mondja fel hallgatóságának. Ezek a vallási közösség tipikus hibái, amelyektől meg akarja óvni Pál mindazokat, akik az evangéliumot elfogadták, vagyis Pál szóhasználatával ittak a lelki sziklából, azaz Jézus evangéliumából (4. v.). Ez az utóbbi igen találó szóképp arra hivatott, hogy az ellentétes korintusi vallási pártok tagjainak a kikezdzhetetlen közös alapra hívja fel a figyelmét.

A mai keresztény és templomi közösségekben gyakorta igen különböző ízlésű és műveltségű csoportok élnek egymás mellett. Az is megtörténik, hogy igen eltérő lelki fejlődéssel rendelkező hívek kerülnek egymás mellé a padokban. Sőt egy-egy hívő az élete folyamán a vallásosságát sem azonos intenzitással éli át. Mindezek ádáz konfliktusokhoz vezethetnek, és rombolhatják a keresztény közösség belső életét. A konfliktusokkal küzdőknek és a kísértést szenvedetteknek Pállal együtt mi is csak Isten hűségére (13. v.) tudjuk felhívni a figyelmét. Mi, keresztények ugyan egyénileg és közösségileg is ingatagok vagyunk, de Isten sziklaszilárdan kitart mellettünk, és a bűnösöket is visszavárja.